

INNSPILL TIL GJELDSORDNINGSLOVEN

DIVIDENDE I GJELDSORDNINGSPERIODEN

Namsmannen skal i følge paragrafen sørge for nødvendig oppfølging og kontroll av gjeldsordningens gjennomføring.

- Vi ser mange avtaler uten betalingsplaner, og i disse forutsetter vi at namsmannen har oversikt over hvor mye skyldneren skulle betalt. Men i de fleste tilfeller har ikke namsmannen oversikt, slik det forutsettes at de skal ha. Vi må da bruke mye tid selv på å prøve å regne ut hva vi skulle hatt, noe som ofte er vanskelig da vi ikke har oversikt over alle inntekter og utgifter skyldneren har hatt i perioden.
  - o *Vi ser behov for en presisering av namsmannens ansvar slik at det gjør det lettere for kreditorene å sjekke om de har fått de de skal i avtaler uten betalingsplaner.*

BEDRE DEKNING

Gol § 4-8 g sier at en fordring kan gis bedre dekning enn andre krav hvis sterke grunner tilsier det. Vi bruker denne for saker med feilutbetalte trygdeytelser og skyldneren er anmeldt for urettmessig å ha mottatt ytelser, men hvor det ennå ikke er avklart om skyldneren blir dømt eller ikke. I slike saker ber vi om full dekning. Vi ønsker en presisering i loven som sier at slike krav kan gis full dekning.

FORSØRGELSE

Mange skyldnere får samboer/ektefelle som er uten inntekt i løpet av gjeldsordningen, og ønsker å forsørge disse. Det er gjerne skyldnere som går i minus allerede og ikke kan betale dividende og privat bidragsgjeld. Det bør være begrensinger i retten til å få avsetning til nye forsørgerbyrder når man allerede ikke oppfyller forsørgerbyrdene man har. Vi mener det er støtende å påta seg forsørgerbyrde for ektefelle/samboer i løpet av gjeldsordningsperioden.

Samboer-/ekteskap kan ikke ses på som omstendigheter skyldneren ikke kunne forutse, jf. gol § 6-1 første ledd, og vi mener man ikke uten videre kan påta seg en slik forsørgerbyrde i gjeldsordningsperioden slik at det går ut over kreditorene.

Det bør tas inn noe om rett til forsørgelse av ny samboer/ektefelle som ikke har inntekt.

ETTEROPPGJØR UFØRETRYGD – NÅR OPPSTÅR KRAVET

Det er uenighet i når saker med etteroppgjør av uføretrygd oppstår. Namsmenn og tingretter argumenterer med at kravet oppstår det året skyldneren mottar for mye trygd, altså det året trygdeutbetalingen skjer. Vi mener kravet oppstår på vedtaksdato, som vil være året etter utbetalingen av trygd. Vi mener etteroppgjørssaker blir som skattesaker å regne. Vi ønsker at også etteroppgjørssaker medtas i gol § 4-8 c.

Vår juridiske avdeling argumenterer for at etteroppgjørssaker bør behandles på lik linje med skattesaker:

Vi kan argumentere for at kravet oppstår når vedtaket er endelig og skyldners betalingsforpliktelse er blitt en realitet, og at kravet derfor skal holdes utenfor gjeldsordningen. Jeg finner støtte for dette i at

- *kravstypen er for ny til å være regulert i gjeldsordningsloven, men at kravet har likhetstrekk med skattekrav som er regulert i gjeldsordningsloven § 4-8 c. Jeg tenker at mange av de samme hensynene gjør seg gjeldende for tilbakebetaling av uføre som for skatte- og avgiftskrav, jf. drøftelse i Prop. 155 L (2012-2013) kapittel 9(Hyperkobling: [Endringer i gjeldsordningsloven og dekningsloven mv](#)). Begge kravene oppstår som følge av for høy utbetaling(utføre) eller manglende innbetaling(skatt) gjennom et helt år, og betalingsforpliktelsen blir en realitet etterskuddsvis, henholdsvis når vedtaket er endelig og ved vedtak etter skatteoppgjøret. Dersom skyldneren har mottatt for mye i uføre forut for eller under gjeldsordningsperioden, og dermed må tilbakebetale i etterskuddsvis, innebærer dette at han har fått mer til livsopphold enn det som er avsatt i gjeldsordningen. Dette overskuddet bør gå til dekning av kravet i henhold til etteroppgjøret, slik det gjøres ved skatte- og avgiftskrav. Motsetningsvis kan skyldner ha høy inntekt på siden av uføretrygden og dermed bevisst motta for mye i uføre, men bare tilbakebetale kravet etter etteroppgjøret som dividende.*
- *det er "tiden fra vedtakene som må få størst betydning" ved vurdering av gjeldens alder, jf. LB 2015-083018. Dette legges tilsynelatende også til grunn i LB 2017-200599 der flertallet uttaler*

at "Gjelds åpning ble derved åpnet mindre enn fem måneder etter vedtaket om å illegge tilleggs- og skjerpet tilleggsskatt" ettersom skattekravet ble fastsatt i vedtak 16.11.2016 og det ble åpnet gjeldsforhandling 07.04.2017. Mindretallet er ikke uenig i dette punktet, da mindretallet siterer tingretten på at "Som Skatt øst påpeker, ble hovedtyngden av kravet, nærmere bestemt 193 595 kroner, fastsatt ved vedtak 16. november 2016. Retten er enig med Skatt øst i at denne delen av kravet derfor må anses relativt nytt."

- foreldelse beregnes også ut fra tidspunktet for når vedtaket er endelig, jf. Folketrygdloven § 22-14 annet ledd annet punktum ("I sak om etteroppgjør for uføretrygd etter § 12-14 fjerde ledd andre punktum regnes foreldelsesfristen fra tidspunktet for endelig vedtak om etteroppgjøret").

UBETALT DIVIDENDE

Vi ønsker medtatt i loven at ubetalt dividende kan kreves inn etter endt gjeldsordning. Vi ser at mange namsmenn mener at dividende er tapt hvis den ikke er betalt innen gjeldsordningen er over. Dette kan ikke være meningen, og vi ønsker det tatt med i loven at man kan kreve inn ubetalt dividende (og privat krav i bidragsaker) etter endt gjeldsordning.

TIDLIG DIVIDENDE

Vi ønsker medtatt i loven eventuelle avskjæringer i rettigheter ved tidlig dividende. Ved tidlig dividende er man ute av ordningen så snart man har fått dividende og man mister alle rettigheter. Hvis skyldneren får bedre økonomi vil man ikke få del i dette. I noen saker gis alle krav tidlig dividende og da kan skylder i teorien betale all dividende så snart gjeldsordningen er vedtatt og være ferdig med gjeldsordningen med en gang. I andre saker skriver man at dividenden blir utbetalt i rekkefølge der de minste fordringshaverne får utbetalt sin dividende først. Disse fordringshaverne er å anse som ute av gjeldsordningen når de har mottatt sin dividende, og vi blir gitt null i dividende. Da er kan det tolkes som at man er ute av ordningen så snart den er vedtatt, da man ikke får noen dividende. Dette er ikke greit.

FRIST FOR Å PÅKLAGE ÅPNING AV GJELDSFORHANDLINGER

Fristen på en uke for å påklage åpning av gjeldsforhandlinger er for kort. Fra sør i Norge til nord tar gjerne posten en uke. Så skal den sorteres og skannes inn i fagsystemene og så skal man behandle posten. Dette rekker man ikke å gjøre innen en uke fra åpning.

STARTE GJELDSORDNINGSPERIODEN PÅ NYTT ETTER MISLIGHOLD

Flere namsmenn vil starte gjeldsordningen på nytt når en skyldner har misligholdt ordningen ved å ikke betale dividende. Hvis f.eks. ordningen startet 01.01.17 og skyldneren ikke har betalt dividende og det kommer forslag om endring i mars 2019, skriver mange marsmenn at skyldneren forlenger perioden med f.eks. to år og at ny gjeldsordningsperiode blir fra 01.03.19 til 01.03.24. Kreditorne får ingen kompensasjon for misligholdet og man "starter gjeldsordningen på nytt".

Vi mener at dette ikke skal gå an og ønsker en presisering av det i loven. Man kan forlenge perioden, men ordningen varer likevel fra opprinnelig startdato, og man må kompensere for misligholdet.

ENDRING AV GJELDSORDNING HVOR ANDMELDT SKYLDNER BLIR DØMT ETTER VEDTATT ORDNING

Vi har flere skyldnere med saker de er anmeldt for når de får gjeldsordning. I utgangspunktet ønsker vi full dekning for krav hvor skyldneren er anmeldt, men hvis det ikke går gjennom, ønsker vi å kunne kreve full dekning for kravet etter at gjeldsordningen er vedtatt hvis skyldneren blir dømt. Vi ønsker en åpning for dette i loven.